

Kuritus, koulutus ja kasvatus: Fyysisestä kurinpidosta poispäin siirtyminen 1860-1920 luvulla

Roope King

Kevät 2025

Johdanto

Suomalaisella koulutuksella on pitkä ja monivaiheinen historia. Kiertokouluista ja kansakouluista siirryttiin alueittain nykyiseen peruskoulujärjestelmään vaiheittain ja viimeistään vuonna 1972. Vuoden 1866 kansakouluasetus velvoitti kaupunkoja perustamaan kansakouluja, joiden tehtävänä oli edistää, kouluttaa ja sivistää suomalaista nuorisoa. Tähän jaloön aatteeseen sisältyi kuitenkin myös vaiettu puoli, lasten kuritus. Suomessa lapsia kuritettiin fyysisesti niin kouluissa kuin kotonakin.

Tässä projektissa tutkin, kuinka fyysisestä ja henkisestä kurituksesta on vähitellen siirrytty pois kansakouluissa ja millaista keskustelua aiheesta on käyty. Haluan erityisesti korostaa Uno Cygnaeuksen roolia tässä kehityksessä. Kansakoulun isäksi kutsuttu Cygnaeus vaikutti ratkaisevasti kasvatuksen uudistumiseen. Hän painotti opettajien käytöksen merkitystä ja perusti Jyväskylän seminaarin, jossa opettajia koulutettiin pedagogisiin taitoihin. Näen hänen aloitteensa kurituksen vähentämiseksi keskeisenä muutoksena suomalaisen koulukasvatuksen historiassa.

Nykyään fyysinen kuritus on kouluissa kielletty, ja oppilaisiin koskemista pidetään yleisesti negatiivisena. Aina näin ei kuitenkaan ole ollut ja vielä suhteellisen hiljattain fyysinen ja henkinen kuritus olivat kouluissa arkipäivää.

Lähteinä työssäni käytän muun muassa Opettajainlehteä, jota julkaistiin 1900-luvun alusta talvisotaan saakka. Tärkein kirjallinen lähteeni on Heinosen, Tainion ja Karvosen teos *Koskettava koulu: Koskettaminen vuorovaikutuksessa ja pedagogisessa toiminnassa*, jossa erityisesti Karvonen tarkastelee kuritusta muistihistorian näkökulmasta. Lisäksi hyödynnän Keski-Suomen museon äänitteitä kansakouluista sekä useita väitöskirjoja. Näistä keskeisin on Juha Valtan *Ongelmaoppilaat Oulun kansakoulussa vuosina 1874–1974*, jossa tarkastellaan fyysisen kurin merkitystä, sen kehitystä ja aikakauden pedagogisia virtauksia.

1. Kasvatuksesta kouluun – Kansakoulu laki ja fyysinen kurinpito

Lasten fyysinen kurinpito oli pitkään normaali osa suomalaista kasvatusta, myös kouluissa. Kuritus perustui vahvaan kristilliseen arvopohjaan, kuten Raamatun sananlaskuun: *“Joka vitsaa säästää, se lastaan vihaa.”* Suomessa ajateltiin, että lapset tuli kasvattaa pelkäämään ensin isää, sitten Jumalaa.

Ulla Karvonen kuvaa kirjassa *Koskettava koulu: Koskettaminen vuorovaikutuksessa ja pedagogisessa toiminnassa* aikakauden kasvatussajattelua näin:

“Runsaan sadan vuoden takaiset suomalaiset kasvatustoppaat näkivät koulun toimivan moitteettomasti vain silloin, kun siellä vallitsi täydellinen järjestys (Ojakangas 1997). Se saatiin aikaan kontrollin avulla, ja kontrollin toimeenpanoväline oli kuri. Vaikka koulunpito tiloineen ja säännöllisine päivärytmeineen järjestettiin huolellisesti niin, että oppilaat pysyivät tiukasti ahkerassa toiminnassa ja opettajien valvovan silmän alla, järjestys saattoi silti horjua. Nämä horjahdukset johtivat rangaistuksiin, jotka toteutettiin sanallisina moitteina, häpeärangaistuksina tai fyysisenä kurinpitona, esimerkiksi nipistyksinä tai lyönteinä kädellä, viivoittimella, vitsalla tai pampulla.”¹

Ojakangas on myös teoretisoinut, miksi fyysistä väkivaltaa käytettiin kasvatuksessa: sen uskottiin synnyttävän itsekuria ja sivistystä. Kuritus nähtiin keinona tehdä lapselle selväksi tekojen seuraukset. Tätä 1800-luvun kasvatustilfilosofiaa noudatettiin myös oppi- ja kansakouluissa, joissa oppilaita saatettiin tukistaa, lyödä tai panna fyysisesti raskaisiin tehtäviin tai heitä rangaistiin muilla fyysisillä keinoilla.

Mistä näitä rangaistuksia annettiin? Ja annettiinko muunlaisia rangaistuksia? Kuritusta käytettiin erityisesti niihin oppilaisiin, jotka kyseenalaistivat opettajan tai lukkarin auktoriteetin, käyttäytyivät sääntöjen vastaisesti tai antoivat väärä vastauksia. Toisinaan kurinpitotoimet olivat mielivaltaisia.

¹ Karvonen, 2023. 264.

Kaikki rangaistukset eivät olleet fyysisiä. Myös henkiset rangaistukset, kuten nurkassa seisottaminen ja julkinen häpeä, olivat yleisiä. Vuoden 1866 kansakouluasetus antoi opettajalle oikeuden kurittaa oppilasta tottelemattomuuden vuoksi.

Juha Valta kirjoittaa väitöskirjassaan *Ongelmaoppilaat Oulun kansakoulussa vuosina 1874–1974* seuraavasti:

Ennen varsinaista rangaistusta oli opettajan annettava oppilaalle varoitus; ja jos tämä ei tehonnut, sai opettaja käyttää seuraavia rangaistuksia:

- 1. nuhteet oman luokan läsnäollessa*
- 2. alemmaksi muuttaminen luokassa*
- 3. toisista oppilaista erottaminen*
- 4. nuhteet ja varoitukset koko luokan läsnäollessa*
- 5. aresti, jonka oppilas suoritti yksin*
- 6. ruumiillinen kuritus. Se käsitti kuusi vitsanlyöntiä kämmenelle ja se annettiin luokan opettajan ja oppilaiden läsnäollessa*
- 7. koulusta erottaminen.*

Rangaistukset 1–3 saattoi antaa opettaja, rangaistukset 4–6 koulun johtaja ja rangaistuksen 7 opettajakunta.²

Fyysinen kuritus oli Suomessa laillista ja käytännössä yleistä osana kasvatusta aina 1900-luvun puoliväliin saakka. Lainsäädäntö mahdollisti sekä fyysiset että henkiset rangaistukset: nuhtelun, oppilaista erottamisen, yksinäistämisen sekä luokalle jättämisen. Kuritus toimi keinona ylläpitää koulun järjestystä, ja opettajat jakoivat rangaistuksia usein kurin rikkomisesta, kuten opettajan päälle puhumisesta, niskoittelusta tai yleisestä häiriökäyttäytymisestä. Fyysistä kuritusta saatettiin kuitenkin käyttää myös mielivaltaisista syistä.

Vaikka laki salli kurituksen, kaikki opettajat eivät kannattaneet tätä käytäntöä. Yksi varhaisista vastustajista oli kansakoulun isänä tunnettu Uno Cygnaeus. Jo vuonna 1866 hän ajatteli, että fyysisiin kurinpitomenetelmiin ei pitäisi ryhtyä melkein missään tilanteessa, ja jos jokin pakottava tarve oli fyysiseen kuritukseen olisi se parempi tehdä silloin, kun muut

² Valta, 2002. 41

oppilaat eivät olleet sitä näkemässä. Cygnaeus ei vastustanut pelkästään fyysistä väkivaltaa, vaan myös julkista nöyryyttämistä, jota tapahtui muiden oppilaiden nähden.³

Cygnaeus oli merkittävä vaikuttaja suomalaisen kasvatuksen muutoksessa 1800-luvun lopulla ja 1900-luvun alussa. Hän korosti, että opettajan rooli on ennen kaikkea kasvattaja – ei kurittaja. Vaikka vuoden 1866 kansakouluasetus antoi opettajille edelleen oikeuden fyysiseen kuritukseen, Cygnaeuksen ajatukset väkivallattomasta kasvatuksesta loivat pohjaa tulevalle pedagogiselle kehitykselle.

³ Valta, 2002. 42

2. Muistelot ja keskustelut – käännekohta koulutuksessa

Muistitieto tarjoaa arvokasta näkökulmaa fyysisen kurituksen kokemuksiin. Monissa muistelmateksteissä ja äänitteissä (Karvonen, 2023) kuvataan erilaisia tilanteita, joissa oppilaita rangaistiin. Joillain oppilailla oli kouluun mennessään valmiiksi odotus fyysisestä kurituksesta. Vaikka rangaistuksia ei lopulta kaikille langetettukaan, pelko niiden mahdollisuudesta oli olemassa.

Keski-Suomen museon tallenteet Cygnaeuksen koulun entisten oppilaiden muistoista tukevat Karvosen havaintoja. Moni muistelijä kertoo väkivaltaisesta kurituksesta jopa huumorin sävyttämänä, erityisesti vanhempien sukupolvien edustajat. Fyysisiä rangaistuksia ei kuitenkaan käsitelty tallenteissa kovin yksityiskohtaisesti. *Opettajainlehestä* löytyi sen sijaan useita kirjoituksia, joissa opettajat kuvasivat omia kokemuksiaan kurinpidosta. Joissakin tapauksissa lapsia kuritettiin fyysisesti jopa läpsäisemällä iltarukousten yhteydessä.⁴

Opettajainlehti tarjosi foorumin kurin ja kasvatuksen pohdinnalle erityisesti 1900-luvulla. Keskustelua käytiin kuitenkin jo ennen 1900-lukua, muun muassa *Kansakoulun lehdessä*, jossa käsiteltiin koulun, kurin ja kodin yhteyttä useampaan kertaan.

Yksi keskeinen selitys fyysisen kurituksen yleisyydelle – myös vuoden 1866 kansakouluasetuksen jälkeen – oli opettajien koulutuksen ja ammattitaidon puute. Kasvatusfilosofia oli alkeellista ja rakentui pitkälti kirkollisiin arvoihin. Aimo Halila kuvaa muistelmissaan, kuinka opettajan työtä arvostettiin huonosti, palkka oli pieni ja koulutus monesti puutteellista. Näin opettajiksi saatettiin päätyä henkilöitä, jotka eivät olleet työhön soveltuvia. Samaa näkökulmaa esittää Karvonen⁵, ja myös sodan jälkeisessä ajassa pohdittiin opettajapulan vaikutusta koulun arkeen ja kasvatukseen. Taustalla vaikuttivat myös kulttuuriset asenteet: kotona fyysinen kuritus, kuten vitsan anto, oli pitkään osa kasvatusta.

⁴ A.E Taipale. Opettajainlehti 1939, nro 47

⁵ Karvonen, 2023, s. 270

Mutta miten kurituskäytännöt muuttuivat niin nopeasti? Miten alle sadassa vuodessa siirryttiin väkivaltaan perustuvasta kurista kohti pehmeämpiä kasvatusmenetelmiä? Yksi keskeinen muutosvoima oli pedagogiikan ja kasvatustieteen kehittyminen. Sivistyksen ja koulutuksen merkitys alettiin nähdä uudella tavalla ja kansaa ei enää kasvatettu pelon vaan ymmärryksen kautta. 1800-luvun lopulla sääty-yhteiskunta alkoi murentua, ja tilalle nousi kansalaisyhteiskunta, jossa koulutuksella oli keskeinen rooli.

Kansakoulun lehdessä kirjoitettiin näin:

“Elämään on ihminen luotu, ensinnäkin elämään täällä maan päällä. Täällä hänen on aikansa vaikuttaminen, täällä täyttämisen tarkoitus. Mutta kyetäkseen siihen on hänen hankittava kelpo kasvatustiedot ja riittävät tiedot. (...) heidän (vanhemmat) on myös hankittava lapselleen semmoinen kasvatustieto ja se määrä tietoja, että hän isoksi tultuaan kykenee tehtävänsä ihmisenä ja kansalaisena suorittamaan.”⁶

Keskustelua koulutuksen tavoitteista oli paljon *Kansakoulun lehdessä*. Monet opettajat ja kasvatustieteen toimijat alkoivat kyseenalaistaa väkivaltaiset rangaistukset ja näkivät ne vanhentuneina. Fyysinen kuritus ei enää vastannut käsitystä hyvästä ja rakentavasta kasvatuksesta.

Jo 1800-luvun lopulla Uno Cygnaeus korosti, ettei väkivalta ollut oikea väline lasten kasvatuksessa. Hän edusti aikansa uudistusmielistä pedagogiikkaa, joka painotti opettajan roolia kasvattajana, ei kurittajana. Cygnaeuksen näkemykset heijastuivat myöhemmin myös lainsäädännössä.

Vaikka fyysinen kuritus kiellettiin oppikouluissa jo 1870-luvulla, kuntien kansakouluissa vastaava kielto astui voimaan vuonna 1914. Tämän lainsäädännöllisen muutoksen taustalla oli laajeneva huoli opettajien käyttämästä liiallisesta väkivallasta, joka oli saanut Suomessa jo huomattavat mittasuhteet. Vuonna 1912 maalaisliitto teki eduskunnalle aloitteen fyysisen kurituksen kieltämisestä, ja kaksi vuotta myöhemmin ehdotus hyväksyttiin laiksi.

Ajankohdan pedagogit, kuten A. R. Rosenqvist sekä opettajainlehden kirjoittajat, kommentoivat aktiivisesti kasvatuksen suuntaa. He korostivat, että koulun kuria ja kasvatusta

⁶ Kansakoulun Lehti 15.1.1894 ”Oppipakko ja koulupakko I”, 1.

oli mahdollista ylläpitää ilman fyysisiä rangaistuskeinoja. Kouluhallitus muotoili näkemyksensä selkeästi:

*”Vaatimus ruumiillisen rangaistuksen poistamisesta kouluista onkin Eduskunnan mielestä täysin oikeutettu, koska koulukasvatus on jo nykyään ehtinyt sille kehitysasteelle, että sen olisi tultava toimeen ilman tätä rangaistuskeinoja, jonka kasvattava arvo on sangen epäilyttävä. Sitä paitsi on huomattava, että ruumiillisen rangaistuksen luvallisuus helposti johtaa varsinkin äkkipikaiset ja kiivaat opettajat sitä väärinkäyttämään.”*⁷

Myös kouluhallitus tunnisti, että fyysinen kurinpito oli ristiriidassa kasvatuksellisten tavoitteiden kanssa. Vaikka kasvatus nojasikin yhä osin luterilaisiin perinteisiin, alettiin opettajan ja vanhemman kasvatusrooleja erottaa toisistaan. Lainvalmistelussa todettiin:

*”[...] ruumiinrangaistus, opettajan käytettävänä kurituskeinona, olisi tarkoitustaan vastaamattomana ja vanhempain oikeutta loukkaavana kansakoulun rangaistusluettelosta poistettava. [...] opettajan ja vanhempain erilaisesta suhteesta lapsiin, että opettajan koulussa antama ruumiillinen kuritus saattaa helposti epäonnistua ja vaikuttaa haitallisestikin sekä oppilaan kasvatukseen että kodin ja koulun kasvatukselliseen yhteistyöhön.”*⁸

Opettajainlehti toimi aktiivisena foorumina kasvatuksen uudistuksesta käytävälle keskustelulle 1900-luvun alussa. Lakimuutos jakoi opettajakuntaa: osa kannatti uudistusta, osa vastusti sitä. Jo ennen lain voimaantuloa monet opettajat olivat esittäneet huolensa fyysisen kurituksen tarpeellisuudesta. Cygnaeuksen ajattelun mukaisesti he näkivät, että kuri ja kasvatus eivät voineet rakentua pelon varaan. Fyysisyys ei auttanut lasta kasvamaan tasapainoiseksi yhteiskunnan jäseneksi⁹.

Toisaalta osa opettajista piti fyysisen kurituksen kieltoa virheenä. He kokivat, että kurinpitokeinot olivat heikentyneet ja opettajan auktoriteetti murentunut. Eräässä Opettajainlehden kirjoituksessa todettiin:

⁷ Kouluhallitus 1919 s 39

⁸ Kouluhallitus 1919, s. 40

⁹ OL, 1911. Nro. 19, s. 211

*”Kokemus ja moraali sanovat, että ruumiillisen kurin poistaminen on ollut ennenaikainen. Opettajat ovat joutuneet neuvottomiksi, aseettomiksi.”*¹⁰

Monet opettajat uskoivat, että kurittaminen oli tärkeä pelote. Jos pelote poistettaisiin, koko kansakoulun kasvatustehtävä kärsisi.¹¹

Ajan pedagogisen keskustelun mukaan valtaosa opettajista kuitenkin alkoi nähdä, että fyysinen kurinpito ei ollut enää tarpeellista eikä tehokasta. Esimerkiksi Oulun kansakoulussa painopiste siirtyi fyysisen kurituksen sijasta toisenlaisiin rangaistuksiin. Suurempi huolenaihe oli oppilaiden erottaminen koulusta. Tämä nähtiin ongelmallisena, sillä erottaminen katkaisi oppilaan yhteyden koulun sivistävään ja kasvattavaan vaikutukseen.

Opettajien tavoitteena oli kasvattaa oppilaista vastuullisia kansalaisia. Ne oppilaat, jotka erotettiin koulusta, jäivät tämän kasvatuksellisen vaikutuspiirin ulkopuolelle.¹²

¹⁰ Silvennoinen, 1921. S.59

¹¹ OL, 1918. Nro. 14. S. 172-174

¹² Valta 2002, s. 70

3. Siirtyminen fyysisestä kurinpidosta poispäin: Uno Cygnaeuksen keskeinen rooli

Pedagogia kehittyi 1800-luvun kuluessa omaksi instituutioksi ja muutti opettajien tehtävää. Aiemmin se oli toiminut kirkon alaisuudessa ja noudatti sen ajattelun lähtökohtia. Siinä, missä lukkarit ja papit olivat aiemmin käyttäneet fyysisyyttä tapana kouluttaa lapsia, näkivät kasvatusopin uranuurtajat, kuten Uno Cygnaeus, opettajien tehtävän suurempana kuin pelkkänä auktoriteettihahmona. Cygnaeus kuului itse papistoon, ja oli tästä huolimatta erottamassa kirkkoa ja koulua toisistaan.

Yksi keskeisistä kehitysaskeleista suomalaisessa kasvatuksessa oli kirkon ja koulun erottaminen toisistaan. Vielä 1800-luvulla kirkollinen kasvatusta pohjautui vahvasti 1600–1700-lukujen kasvatuksellisiin ihanteisiin, joissa kristinuskolla oli keskeinen rooli. Vaikka kristillinen arvopohja säilyi tärkeänä osana koulutusta, kirkon ja koulun välinen erottelu mahdollisti pedagogiikan kehittymisen ja kasvatuksellisten aatteiden laajenemisen.

Uno Cygnaeus ja J. V. Snellman edustivat erilaisia näkemyksiä kasvatuksesta. Cygnaeus uskoi koulun vaikutuksen ulottuvan kotiin asti – lapsi veisi mukanaan oppimiaan tapoja ja toimintamalleja, jotka tukisivat hänen elämäänsä myöhemmin. Snellman sen sijaan katsoi, että varsinainen kasvatusta tapahtui kodissa, ja koulun ensisijainen tehtävä oli opettaa yhteiskunnallisia normeja, ei kasvattaa lasta yksilönä¹³.

Cygnaeus ja Snellman olivat monessa suhteessa eri linjoilla, Cygnaeuksen ajattelutapa sai lopulta enemmän kannatusta. Nykykäsityksen mukaan sekä koulu että koti toimivat yhdessä lapsen kasvattajina.

¹³ Tähtinen, 2015, s. 27, s. 30

Cygnaeuksen kirjoitukset sekä hänen perustamansa Jyväskylän seminaari loivat pohjan opettajien pedagogiselle kehitykselle. Samanaikaisesti tapahtunut lakimuutos ja yleistynvä ajatus siitä, että koulun tehtävänä oli kasvattaa hyviä kansalaisia, loivat suotuisan maaperän fyysisen kurituksen vähittäiselle poistumiselle koulukulttuurista. Näin syntyi konsensus, jonka pohjalta rakentui suomalainen koulurauha ja koulun sivistyksellinen tarkoitus: yksilön kasvattaminen ja kunnioittaminen.

Tästä huolimatta useista lähteistä ilmenee, että vanhat tavat – fyysinen ja henkinen kuritus – säilyivät kouluarjessa osittain vielä pitkälle 1900-luvulle¹⁴. Cygnaeuksen näkemykset, muiden aikakauden pedagogien painotukset sekä yhteiskunnalliset muutokset loivat kuitenkin perustan sille, että suomalaisesta kansakoulusta ja myöhemmin peruskoulusta kasvoi enimmäkseen fyysistä kuria vastustava instituutio.

Vaikka vastustajiakin oli, pedagoginen kehitys ohjasi yleistä ajattelua pois fyysisen kurituksen tarpeesta. Fyysinen kuritus oli pitkään merkittävä osa suomalaista kasvatusta, mutta vähitellen siitä alettiin luopua sekä lainsäädännön että asenteiden muutoksen myötä. Tämä kehityssuunta oli tärkeä osa fyysisen kurituksen vähenemistä Suomessa.

Uno Cygnaeuksen rooli oli tässä kehityksessä keskeinen. Hänen vaikutuksensa näkyy siinä, että kasvatuksesta alettiin puhua inhimillisyyden, sivistyksen ja ymmärtämisen näkökulmasta – ei enää rangaistusten ja pelon keinoin. Cygnaeuksen ajattelu loi perustan modernille suomalaiselle kasvatukselle, jossa lasta kohdellaan yksilönä, jota ohjataan esimerkin, opetuksen ja vuorovaikutuksen, ei väkivallan, kautta.

Tämä muutos ei kuitenkaan tapahtunut nopeasti. Se vaati lainsäädännöllisiä uudistuksia ja laajaa asenteiden muutosta. Vuonna 1983 säädetty laki, joka kielsi lasten fyysisen kurittamisen, oli merkittävä askel lapsen oikeuksien suojelemisessa ja väkivallattoman kasvatuksen vakiinnuttamisessa.

Nykyisin fyysinen kuritus nähdään valtaosassa yhteiskuntaa haitallisena ja vanhentuneena kasvatuksellisenä keinona. Vaikka yksittäisiä tapauksia edelleen esiintyy, yleinen ilmapiiri tukee lapsen koskemattomuutta ja positiivista kasvatusta. Tämä kertoo siitä, kuinka merkittävä vaikutus yhteiskunnallisella keskustelulla, tutkimuksella ja koulutuksella voi olla asenteiden muokkaamisessa – ja siten myös lasten hyvinvoinnin edistämisessä.

¹⁴ Karvonen, 2013. s. 265

Koonti: Yhteiskuntana kohti sivistystä, omaa analyysiäni ja johtopäätöksiä

Uno Cygnaeus, J. V. Snellman ja muut aikakautensa merkittävät pedagogit loivat perustan yhteiskunnalliselle keskustelulle kasvatuksesta ja erityisesti fyysisestä kurinpidosta. Kuria tarkasteltiin tuolloin monista näkökulmista, ja fyysinen kuri nähtiin eräänä sen muotona: keinona ylläpitää järjestystä. Ajan edetessä kuitenkin pedagoginen ajattelu, yhteiskunnalliset liikkeet ja erityisesti sisällissodan jälkeinen murros alkoivat kyseenalaistaa väkivaltaan perustuvat kasvatukseen. Näen 1800-luvun lopun ja sisällissodan jälkeisen ajan tärkeänä taitekohtana suomalaiselle yhteiskunnalle.

Cygnaeuksen kansakoulujärjestelmä, joka irrotti koulun kirkon otteesta, oli ratkaiseva askel kohti modernia, itsenäistä koululaitosta. Tämä oli suuri muutos luterilaisessa sääty-yhteiskunnassa, jossa kirkko oli pitkään ollut kasvatuksen keskiössä. Cygnaeuksen ajattelun peruseriaatteen eli inhimillisyyden, esimerkillisyyden ja oppilaan kunnioituksen ovat edelleen näkyvissä suomalaisessa koulutusjärjestelmässä ja näen hänen kasvatustajattelunsa suureksi harppaukseksi suomalaisessa yhteiskunnassa.

Keskustelu fyysisestä kurinpidosta koulussa nousi näkyväksi erityisesti opettajainlehdissä ja julkisessa sanassa. Se oli merkittävä osa laajempaa yhteiskunnallista muutosta: siirtymää säätyyhteiskunnasta kohti kansallista, tasa-arvoisempaa yhteiskuntaa. Fyysisen kurin kyseenalaistaminen ja lopulta sen lainsäädännöllinen kieltäminen toimi symbolisena siirtymänä kohti tieto-, sivistys- ja hyvinvointiyhteiskuntaa. Tämä ajattelutavan muutos on ollut perustavanlaatuinen suomalaisen koulun kehityksessä. Myös esimerkiksi Jaana Tähtisen tutkimus aiheeseen tukee näkökulmaani.

Fyysisen kurituksen kyseenalaistaminen, kieltäminen ja yhteiskunnallinen tuomitseminen siirsi suomalaista yhteiskuntaa sääty-yhteiskunnasta ja kirkon ohjaamasta luterilaisesta yhteiskunnasta. Havaintojeni mukaan se loi mahdollisen pohjan nykyiselle tieto-sivistys- ja hyvinvointiyhteiskunnalle. Vaikka nykypäivänä on paljon keskustelua siitä, pitäisikö

opettajalla olla enemmän kurinpidollisia keinoja koulurauhan ylläpitämiseksi, olen positiivisesti yllättynyt, että fyysistä kurinpitoa ei edes harkita. Tämä viestii siitä, että suomalainen yhteiskunta on aidosti oppinut menneestä ja kehittynyt kohti väkivallattomuutta, dialogia ja lapsen yksilöllisyyden kunnioittamista korostavaa kasvatusta.

Lähteistö:

Ojakangas, M., Tutkijaliitto, & Helsingin yliopisto. (1997). Lapsuus ja auktoriteetti: Pedagogisen vallan historia Snellmanista Koskenniemeen. Tutkijaliitto.

Vilen, H., tiedekunta, H., Humanities, F. o., historia, S., History, F., Historian, k. j. t. t. l., & School of History, C. a. A. S. (2022). Rottinkia selkään vai lempeää ohjausta?: Keskustelu kansakoulujen ruumiillisesta kurittamisesta vuosina 1905–1921.

Sirén, H. K. J., yliopisto, V., Vaasa, U. o., yksikkö, J., & Management, S. o. (2023). Peruskoulun kurinpidon oikeudelliset ulottuvuudet.

Valta, J. (2002). Ongelmaoppilaat Oulun kansakoulussa vuosina 1874–1974. University of Oulu.

Kouluhallitus. Kertomus Suomen kansakoulutoimen kehityksestä lukuvuosina 1910–1915. Helsinki, Kouluhallitus 1919

Silvennoinen, Onni Koulun kuri ja järjestys. Werner Söderström, Porvoo 1921.

Tähtinen, J., tiedekunta, H., Humanities, F. o., laitos, H. j. e., Ethnology, D. o. H. a., Jyväskylä, U. o., & yliopisto, J. (2015). Moninainen, moniarvoinen, arvoton: Määritelmiä koulukurille ja -kuritukselle 1890-luvulta yleiseen oppivelvollisuuteen

Keski-Suomen Museo, äänitteet.

Opettajainlehti

:<https://digi.kansalliskirjasto.fi/aikakausi/titles/0783-3849?display=THUMB&year=1939>

Kansakoulun Lehti

<https://digi.kansalliskirjasto.fi/aikakausi/titles/fk00705?display=THUMB&>